



## Aningaasanut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq

### NUKINGINNARTOQ

#### **Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap suliaraq nr. 01.31.06/07-00235 pillugu pingasunnngornermi ulloq 2. maj 2007-imi aalajangiinera pillugu Naalakkersuisunut ilisimatitsineq,**

(Naalakkersuisut ulloq 19. april 2007-imi ataatsimiinneranni imm. 2b)

#### **Kontomi pingaarnermi 83.30.13-imi, Nuna tamakkerlugu paaqqinniffinnut tunngasumi, sanaartornermut atugassanit agguanneqanngitsunit atugassanngortitsinissaq**

##### Naalakkersuisut **inassutigaaat,**

kontomi pingaarnermi 80.00.00-imi, Sanaartornermut atugassanut agguanneqanngitsunit tunngasumi, aningaasaliissutit 2007-imi 1.200.000 koruuninik ikilisinneqassasut,

kontomi pingaarnermi 83.30.13-imi, Nuna tamakkerlugu paaqqinniffinnut tunngasumi, suliassamut nr. 080.40.035-imut, Sisimiuni Gertrud Rask Mindep allanngortiterneranut, iluarsaanneranut allilerneqarneranullu tunngasumut, aningaasaliissutit 2007-imi 1.200.000 koruuninik amerlineqassasut.

#### **Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai**

Suliami matumani aalajangiinissani paasissutissat annertunerusut pissarsiarineqarnissaannut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ulloq 24. april 2007-imi kinguartippaa.

Tamatuma kingorna Naalakkersuisut ima paasissutissiippat:

(Issuaaneq aallartippoq:)

*Apeqqu 1)*

*2007-imut aningaasanut inatsimmik, Narsami paaqqinnittarfimmik ima-qartumik, Inatsisartut akuersissutiginninnerisa kingorna perorsaasunik sulisussarsi-niarnermi pissutsit malunnaatilimmik allanngorsimappat?*

*Apeqqu 1-imut.)*

*Atorfinitsitsisarneq annertunerusumik allannguuteqarsimannngilaq Inatsisartut aningaasanut inatsisaata 2007 akuerineqarnerata kingorna, kisianni Naalakkersuisunut erseqqinnerulersimavoq 2006-ip ukiaata ingerlanerani sulisussaaleqinerup annertuumik kingunerisinnaasai. (Sisimiuni Qiviarfimmi suliffeqarfiup matuneqarnera).*

*Apeqqu 1a.)*

*Paaqqinnittarfinni ataasiakkaani immikkuualuttumik pisariaqartitanut tunngatip-piarlugu perorsaasunik amigaateqarneq pillugu Naalakkersuisut qanoq paasissu-tissiissuteqarsinnaappat?*

*Apeqqu 1a-mut.)*

*Perorsaasunik amigaateqarneq meeqqani inuusutunillu immikkut passuttarialinnut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni aamma inunnik annertuumik innarluutilinnik paaqqinnittarfinni malunnarnerpaajuvoq.*

*Apeqqu 1b.)*

*Sulisunut tunngatillugu perorsaaniikkut piginnaasaminnik sapinngisamik annertunerpaamik nukittorsaallutillu atuussinnaaqullugit perorsaasut sinneruttut allaffissor-nikkut suliassanik suliakkerneqannginnissaannut Naalackersuisut qanoq periarfisaqarsoraat?*

*Apeqqummut 1b-mut.)*

*Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni perorsaasut allaffissornermik suliaqarneq ajorput, kisianni sulinissamut pilersaarutit, suliarinninneq pillugu ataatsimiinnernut nalunaa-rutinullu tunngatillugu pappiaralerisarpur. Suliaq tamanna allanut suliassanngortin-neqarsinnanngilaq, tassami perorsaasut ataasiakkaat immikkut ilisimasaat ilaatigut perorsaasut ataasiakkaat ilaatigut inunnik ataasiakkaanik sullitaqarami allakkatigut ingerlateqqinneqartartunik.*

*Apeqqu 2.*

*Narsami paaqqinnittarfiup sananeqarnissaata kinguartinneqarnissaanik Naalackersuisut inassuteqarneranni ilaqutariinnermut tunngasuni inissatigut pisariaqartitanik naliliinerit qanoq ittut tunngaviuppat?*

*Apeqqu 2-mut.*

*Naalackersuisut 2000-imiit paaqqinnittarfiit marluk matusimavaat. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni Majoriamiissimapput meeqqat inuusuttullu sisamat allanut at-taveqarumannnginnermik (autisme) ajoqutillit, kisiannili 2000-imi matuneqarpoq. Suliffeqarfik meeqqanut autismimik ajuutilinnut pitsavimmik sanaajugaluartoq sulisussarsiornikkut annertuumik ajornartorsiuteqarsimavoq sulisussanillu ilin-niarsimasunik pissarsineq ajornarluni. Taamaattumik Naalackersuisut artorna-raluamik aalajangertariaqarsimavaat paaqqinnittarfiup matuneqarnissaa. Paaq-qinnittarfiup matuneqartup aappaa Sisimiuni Qiviarfinni meeqqanut inuusuttu-nullu sakkortuumik sumiginnakkat arfineq pingasunut inissaqarpoq. Tassani ajoralurtumik taamaaqataanik pisoqarpoq taavalu paaqqinnittarfik 2006-imi matu-neqartariaqarsimavoq.*

*Maannarpiaq meeqqat inuusuttullu aamma innarluutillit tungaasigut paaqqinnittarfiit ilaatigut allannngortiternearlutillu ataatsimut kattuttiterput. Sisimiuni Qiviarfinni aallarteqqissaaq Qasapermiut forstanderiat siuttoralugu aammalu ilisimasat misilit-takkallu Qasapermiuni sulisut pigeriigaat tunngavigalugit. Qiviarfinni najugaqassapput inuusuttut arfineq pingasut qanoq iliortaatsimikkut annertuumik ajornartorsiutillit. Aamma taamaattut Qasapermiut ukiorpanni tamakku misilittagarfigereerpaat.*

*Paaqqinnittarfiit pioreersut immikkoortortallu nutaat akornanni ilisimasat agguarne-rata imarai suliffeqarfimmi namminerimi pikkorissarnerit suleqatillu ilitersuinerat pinngitsoorneqarsinnaananilu sulisussanik pissarsiniartarnermut tunngatillugu. Tassalu imaassinnaavoq suliffeqarfimmut pioreersumut ilisimasanik paarlaateqati-giinneq Narsami amigaataassasoq ulloq unnuarlu paaqqinnittarfik qaninnerpaaq Qaqortumiimmat.*

*Ilisimasanik paarlaateqatigiissinnaanerup amigaataanera tamatumalu kingunerisai Naalackersuisut misigereersimavaat Paamiuni ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni*

*Pallermi. Palleq ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnit allanit ungasippoq ilisimasaniq paarlaateqatissaraluanit. Pallermi pissutsit imaapput maannarpiaq perorsaasoq ataaseq sulisuulluni, Naalakkersuisulli neriuutigaat piarnerpaamik perorsaasoq ilinniarsimasoq forständeritut atorfinitsinneqassasoq. Pallermi pissutsit sulisussaa-  
leqineq patsisaalluni aarlerinartorujussuungajaavipput. Naalakkersuisut kissaatigin-  
ngilaat Narsami taamatut pisoqassasoq.*

*Naalakkersuisut paaqqinnittarfinnik nutaanik sanaartuinnarsinnaanngillat innuttaasunut innarluutilinnut imaluunniit meeqqanut inuusuttunullu annertuumik ajornartorsiutilinnut naammattumik pitsaasumik isumagineqarsinnaanngitsunut. Taamaattu-mik tullerriaarineq imaattariaqarpoq suliffeqarfiit pioreersut nukittorsarlugit, aamma Kalaallit Nunaanni inunnik isumaginninnermi sulisussat ilinniarsimasut katillugit amerlisarniarlugit annerusumik suliniuteqarluni.*

*Apeqqu 2a.)*

*Inissanut maanna pigineqartunut sanilliullugu meeqqanut inuusuttunullu paaqqinnittarfinnut maanna utaqqisut nalunaarsorsimaffiat.*

*Apeqqu 2a-mut.)*

*Ullumikkut meeqqat inuusuttullu 24-t Qitiusumik Utaqqisut allattorsimaffianniipput. Taakkunanga aqqanillit ukioq manna aprilimi takkussimapput, tamannalu qaam-mammut ataatsimut taamaakkajunngilluinnarpoq. Nalinginnaasumik agguaqatigiis-sillugu meeqqat inuusuttullu Qitiusumik Utaqqisut allattorsimaffianniittartut arfineq pingasut aqqaneq marlullu akornanniittarput. Maannakkut meeqqanit inuusuttu-nillu utaqqisuniittunit 24-init inuusuttut arfinillit Ajamut toqqaannartumik innersuus-saapput, patsisigalugu nalinginnaasumik ajornartorsiutit saniatigut tarnikkut ajornartorsiuteqaramik. Tamatuma saniatigut ataataq meeqqallu sisamat utaqqisut allattorsimaffianniittut Inuusuttut Inaata ilaqutariinnut immikkoortuanut. Meeqqanit inuusuttunillu katillugu 24-init meeqqat inuusuttullu qulit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinneereerput, utaqqilluguli naleqqunnerusumik inissarsinissartik. Inuusuttut utaqqisuniittut ilaat ataaseq Sarliamut allatsilerpoq.*

*Apeqqu 2b.)*

*Inissanut maanna pigineqartunut sanilliullugu innarluutilinnut paaqqinnittarfinnut maanna utaqqisut nalunaarsorsimaffiat.*

*Apeqqu 2b-mut.)*

*Innarluutilinnut Qitiusumik allattuffeqanngilaq, kisianni ulloq unnuarlu paaqqinnit-tarfiit ataasiakkaat utaqqisunut allattuiveqarput. Maannarpiaq meeqqat inuusuttullu arlallit ADHD-mi autismemillu ajuutillit naapertuuttunik inissaqartittariaqarput.*

*Apeqqu 3.*

*Perorsaasunik sulisunillu allanik pingaaruteqartunik sulisussarsiniarnissamut periarfissat pitsanngunngippata aammalu ilaqutariinnermut tunngasuni inissaqassutsimik annertusaanissap kinguartinneqarnissaanut sulisunik amigaateqarneq akuerisaalluni siunissami tunngavigineqartassappat ilaqutariinnermut tunngasuni annertusaanissamut tamanna qanoq kinguneqarpa?*

*Apeqqu 3-mut.)*

*Naalakkersuisut inunnik isumaginninnermi sulisunut tunngasut pitsanngorsarumal-lugit ilinniartitsinikkut suliniutit arlallit aallartissimavaat. Naalakkersuisut isumaqar-put meeqqat inuusuttullu sumiginnagaasimasut inuillu innarluutillit eqqortumik sul-linneqarnerat pingaarluinnartuusooq. Taamaattumik Naalakkersuisut anguniagaraat*

ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni sulisut perorsaasuunngitsut ilinniartittuarnissaanut suliniuteqarnek makkua aqqutigalugit:

- *Ilulissani Socialpædagogisk Seminarium aamma Århusimi Peter Sabroe seminariet – immikkoortulersorlugu ilinniartitsineq ”meeqqanik inuusuttunillu ajornartorsiortunik sullissineq” suleqatigalugit*
- *Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup Dannerseminariallu akornanni suleqati-giinneq – najugaq qimanngikkaluarlugut ilinniartitsineq aqqutigalugu social-aamma sundhedshjælperit perorsaasutut ilinniartitaanerat aamma ilinniartitsinerit taamaaqatai.*
- *Autisme ADHD pillugit pikkorissarnerit – Ilaqutariinnermut Pisortaqarfim-mit aqqissugaasut.*
- *Kommunit sulianik suliarinnittartuinut, inunnut ikorfartuisartunut angajoq-qaanullu sumiginnaaneq pillugu paasisitsiniaaneq.*

*Tamatuma saniatigut soorunami sulisut ilinniarsimasut ilinniaqqittarnerat piginnaa-nerulersarnerallu sammineqartuassapput.*

*Perorsaasut ilinniarsimasut amerlineratigut, socialhjælperit aamma sundhedshjælperit assigisaallu aamma taakkua akissarsiaasa atorfeqarnermilu atugarisaasa pitsanngorsarneratigut neriuppugut maannakkut pissutsit taamaakkallartuusut, paaqqinnittarfiit nutaat sananeqarneri kinguartitaallutik maannakkullu inunnik isumagininnermi suliffeqarfiit nukittorsagaallutik inunnik isumaginninnermi sulisussat naamalernissaata tungaanut.*

*Apeqqu 3a.)*

*Tassunga atatillugu immikkoortumut pilersaarutissatut missingiusiap nutartikkap tigunissaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.*

*Apeqqu 3a-mut.)*

*Ilaqutariinnermut ataatsimiititaliap ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut pilersaarutip nutarternissaa kissaatigisimavaa inuit tarnikkut annertuumik ajuutillit isumagiumal-lugit. Taamatuttaarlu ilaqutariinnut immikkoortortaqarfiit Sarliamiittoq Ilulissat aammalu Røde Kors Børnehjem Nuummiittoq atorneqarnerat killeqarlutik. Taamaattumik taakkua meeqqanut immikkoortortaqarfinngortinneqarnissaat siunertarineqarluni. Sisimiuniittoq Uiluiit Gertrud Rask Minde-p angerlarsimaffia naammasseriarpata, tassungalu atuisut uteqqeriarpata Uiluiit inueruttussaalluni. Kiisalu Aasianni Inuusuttut inaat suli Aasiaat kommuneata attartugaralugu. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut pilersaarut piffissami aggersumi nalilersoqqinneqassaaq.”*

*(Issuaaneq naavoq)*

### **Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aalajangiinera.**

Naalakkersuisut            inassuteqaataat            Aningaasaqarnermut            Ataatsimiititaliamit  
**akuersissutigineqarput.**

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Augusta Salling

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap siulittaasua

Nuutinneri: Inatsisartut Ilaqutarinnermut Ataatsimiititaliaat